

Muay Thai: Soft Power for Development in Economic and Social

Apisada Tantawa¹ & Naitawan Kamhom^{2*}

¹ Faculty of Education and Social Sciences, Thongsook College

² Faculty of Education and Social Sciences, Thongsook College

* Corresponding author. E-mail: ntawan@hotmail.com

Abstract

This research aims to 1) examine perspectives, opinions, and needs regarding the use of Muay Thai as a soft power tool for economic and social development; and 2) provide guidelines and policy recommendations for utilizing the influence of Muay Thai as a sustainable economic and social soft power tool. This research employs a qualitative research method. The population and informants consisted of: 1) boxing camp heads, 2) boxing camp managers, 3) boxing event managers, 4) Thai professional Muay Thai boxers, 5) foreign professional Muay Thai boxers, 6) representatives from the Ministry of Culture, and 7) representatives from the Ministry of Tourism and Sports. A purposive sampling method was used. The research instrument was an interview questionnaire. Data were analyzed using interpretive and content analysis. The research findings revealed that 1) the concept of soft power refers to cultural influence that creates attraction without coercion. Muay Thai is considered a significant soft power asset for Thailand, recognized as a martial art, cultural heritage, and creative economy asset. Development should integrate strategies from the government, private sector, and community, preserving traditional identity while leveraging it commercially, establishing standards, and utilizing digital platforms to drive the economy, tourism, and national image sustainably through domestic and international collaboration networks. 2) Promoting Muay Thai as sustainable soft power requires an integrated approach encompassing camp standards, competitions, management, welfare, and marketing. A national strategy with clear indicators is needed, along with the establishment of a database and support fund. The quality of life and post-competition careers of Muay Thai fighters should be improved, while traditional rituals are preserved. International cooperation should be expanded, and tourism and digital marketing should be promoted. This requires systematic collaboration across all sectors for sustainability.

Keywords: Muay Thai, Soft Power, Development Benefits, Economy and Society

มวยไทย: ซอฟต์พาวเวอร์ เพื่อการพัฒนาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม

อภิษฐา ทันทาหว่า¹ และในตะวัน กำหม่อม^{2*}

1 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยทองสุข

2 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยทองสุข

* Corresponding author. E-mail: ntawan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) มุมมอง ข้อคิดเห็น และความต้องการของกีฬามวยไทยให้เป็นซอฟต์แวร์เพื่อการพัฒนาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม และ 2) แนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการใช้สิทธิพลของมวยไทยสู่ความเป็นซอฟต์แวร์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) หัวหน้าค่ายมวย 2) ผู้จัดการค่ายมวย 3) ผู้จัดการรายการชกมวย 4) นักมวยไทยอาชีพเป็นชาวไทย 5) นักมวยไทยอาชีพเป็นชาวต่างชาติ 6) ผู้แทน กระทรวงวัฒนธรรม และ 7) ผู้แทน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวคิดซอฟต์แวร์ คือ พลังอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่สร้างแรงดึงดูดโดยไม่ใช้การบังคับโดยมวยไทยถือเป็นซอฟต์แวร์สำคัญของไทยในฐานะศิลปะการต่อสู้ มรดกวัฒนธรรม และทุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การพัฒนาควรบูรณาการยุทธศาสตร์ภาครัฐ เอกชน และชุมชน รักษาอัตลักษณ์ดั้งเดิมควบคู่การต่อยอดเชิงธุรกิจ มาตรฐาน และดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และภาพลักษณ์ประเทศอย่างยั่งยืน ผ่านเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ และ 2) การผลักดันมวยไทยสู่ซอฟต์แวร์ที่ยั่งยืนต้องดำเนินการแบบบูรณาการ ทั้งมาตรฐานค่าย การแข่งขัน การบริหาร สวัสดิการ และการตลาด ควรมียุทธศาสตร์ชาติพร้อมตัวชี้วัดชัดเจน จัดตั้งฐานข้อมูลและกองทุนสนับสนุน พัฒนาคุณภาพชีวิตนักมวยและอาชีพหลังเลิกชก ควบคู่อนุรักษ์พิธีกรรมดั้งเดิม ขยายความร่วมมือสากล และส่งเสริมการท่องเที่ยว การตลาดดิจิทัล โดยอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบเพื่อความยั่งยืน

คำสำคัญ: มวยไทย, ซอฟต์พาวเวอร์, การพัฒนาประโยชน์, เศรษฐกิจและสังคม

บทนำ

ปัจจุบันแนวคิดเรื่อง “ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ (Soft Power)” ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในสังคมไทย โดยมีการอธิบายความหมายในภาษาไทยว่า “อำนาจละมุน” อันหมายถึงความสามารถในการโน้มน้าว จูงใจ หรือสร้างความพึงพอใจให้ผู้อื่นยินยอมคล้อยตามโดยสมัครใจ ปราศจากการบังคับหรือการข่มขู่ กลไกสำคัญของซอฟต์แวร์พาวเวอร์จึงอยู่ที่ “แรงดึงดูด” (attraction) ไม่ใช่การใช้อำนาจแข็ง (Hard Power) เช่น อำนาจทางทหารหรือมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อกดดันอีกฝ่าย (สุภาพิษฐ์ ธีระวัฒน์, 2565) แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับคำอธิบายของ Joseph Nye ซึ่งชี้ว่า ซอฟต์พาวเวอร์คือความสามารถในการทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนทัศนคติหรือพฤติกรรมผ่านความน่าสนใจทางวัฒนธรรม ค่านิยม และนโยบาย โดยไม่ต้องพึ่งพาการบีบบังคับ (Nye, 2005) ในบริบทประเทศไทย รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนซอฟต์แวร์พาวเวอร์ผ่านกรอบ “5F” อันประกอบด้วย อาหารไทย (Food) แฟชั่นผ้าไทย (Fashion) ภาพยนตร์และวิดิทัศน์ (Film) มวยไทย (Fighting) และเทศกาลประเพณี (Festival) เพื่อเสริมสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ภาพลักษณ์ประเทศ และความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก (โสพิษา เกกิงเกียรติ และชยาพล ชมชัยยา, 2566) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทยที่มี

รากฐานทางประวัติศาสตร์ยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ศิลปะ ดนตรี ภาพยนตร์ หรือแหล่งท่องเที่ยว ล้วนถูกนำมาใช้เป็นทุนวัฒนธรรมในการสร้างซอฟต์แวร์ และยกระดับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ (นิตินาถ บัญญู, 2565)

การขับเคลื่อนดังกล่าวยังเชื่อมโยงกับแนวคิดเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เพื่อกระจายรายได้และส่งเสริมการท่องเที่ยวในทุกภูมิภาคของประเทศ ทั้งภาคเหนือ ตะวันออก ตะวันตก กลาง และใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบาย “1 ครอบครัว 1 ซอฟต์แวร์” ที่ถูกเสนอโดยพรรคเพื่อไทยในช่วงการจัดตั้งรัฐบาลภายใต้การนำของ เศรษฐา ทวีสิน ซึ่งได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2566 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ และการต่อยอดทุนวัฒนธรรมให้สามารถสร้างรายได้อย่างเป็นรูปธรรม (ณดา จันทรสม, 2567, ออนไลน์) ต่อมา รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ซอฟต์แวร์แห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหลายกระทรวง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น กีฬา อาหาร ภาพยนตร์ ธุรกิจ และการเงิน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ระดับชาติ เสนอแนวทางด้านการเงิน การคลัง การลงทุน ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การถกเถียงในสังคมยังสะท้อนถึงความจำเป็นในการกำหนดนิยามและทิศทางของซอฟต์แวร์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นไปอย่างบูรณาการ ครอบคลุมทั้งการพัฒนาคน ชุมชน ธุรกิจ และระบบนิเวศนวัตกรรม โดยรัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและลดข้อจำกัดเชิงกฎระเบียบ (นิทัศน์ พวงบุปผา, 2565, ออนไลน์) ในกรอบ 5F “มวยไทย” ถือเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญของซอฟต์แวร์ไทย เพราะเป็นทั้งกีฬาและศิลปวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างภาพลักษณ์ประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ และต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล, 2566) การผลักดันมวยไทยสู่การเป็นอุตสาหกรรมสร้างสรรค์อย่างเต็มรูปแบบมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ การจัดตั้งสถาบันมวยไทยแห่งชาติ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการส่งเสริมมวยไทยในระดับท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐาน สร้างบุคลากรคุณภาพ และขยายฐานการเรียนรู้ในระยะยาว มีการประเมินว่ามวยไทยสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ในระดับ “แสนล้านบาท” ผ่านห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่ครอบคลุมสินค้า อุปกรณ์ บริการ การจัดการแข่งขัน และการท่องเที่ยว ตลอดจนการขยายตัวในตลาดต่างประเทศ โดยมีเป้าหมายระยะยาวในการผลักดันมวยไทยเข้าสู่การแข่งขันในมหกรรมกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ฤดูร้อน ค.ศ. 2028 ณ นครลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2567) ซึ่งสะท้อนศักยภาพของมวยไทยในฐานะกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ของประเทศ

ในมิติการศึกษา ปัจจุบันมวยไทยถูกบรรจุในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของ Ministry of Education โดยสามารถจัดเป็นรายวิชาพื้นฐานหรือสาระเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษา รายวิชามวยไทยมิได้มุ่งพัฒนาเพียงทักษะทางกาย หากยังส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิผู้อื่น และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นไทย (Ministry of Education, 2008)

จากบริบทดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะนักมวยไทยอาชีพจึงมีความสนใจศึกษาประเด็น “มวยไทยในฐานะซอฟต์แวร์” เพื่อวิเคราะห์บทบาทของมวยไทยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสำรวจมุมมองข้อเสนอแนะ และแนวทางเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนมวยไทยให้เป็นซอฟต์แวร์ที่ยั่งยืน การศึกษานี้มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างการสร้างรายได้ การดำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับชาติ ทั้งยังเน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาอุตสาหกรรมมวยไทยให้เติบโตอย่างสมดุล อันจะนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศในระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษามุมมอง ข้อคิดเห็น และความต้องการของกีฬามวยไทยให้เป็นซอฟต์แวร์เพื่อการพัฒนาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อศึกษาแนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการใช้อิทธิพลของมวยไทยสู่ความเป็นซอฟต์แวร์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดซอฟต์แวร์ (Soft Power)

แนวคิดเรื่องอำนาจของ Joseph S. Nye อธิบายว่า อำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ อำนาจแข็ง (Hard Power) ที่อาศัยการบีบบังคับหรือผลตอบแทน อำนาจอ่อน (Soft Power) ที่ใช้แรงดึงดูดทางคุณค่า วัฒนธรรม และนโยบาย และ Smart Power ซึ่งเป็นการผสมผสานทั้งสองรูปแบบอย่างเหมาะสม (Nye, 2004)

สาระสำคัญของ Soft Power คือความสามารถในการทำให้ผู้อื่น “ยินยอมโดยสมัครใจ” ผ่านความน่าสนใจของค่านิยม ภาพลักษณ์ และวัฒนธรรม มากกว่าการใช้กำลังหรือแรงกดดัน กลไกสำคัญคือการสร้างแรงดึงดูด (attraction) ซึ่งมักดำเนินผ่านการทูตสาธารณะ ความร่วมมือระหว่างประเทศ และบทบาทของภาคส่วนที่มีรัฐ ทั้งนี้ Nye เชื่อว่าอำนาจมิได้หมายถึงทรัพยากรที่มีอยู่ แต่คือความสามารถในการปรับเปลี่ยนทรัพยากรเหล่านั้นให้เกิดอิทธิพลผ่านเครื่องมือที่เหมาะสม เช่น การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การสื่อสาร ภาพลักษณ์ และการดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างสร้างสรรค์

ในบริบทประเทศไทย ซอฟต์แวร์ถูกขับเคลื่อนผ่านทุนทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ 5 ด้าน ได้แก่ มวยไทย แฟชั่นผ้าไทย อาหารไทย ภาพยนตร์ และเทศกาลประเพณี ซึ่งสามารถต่อยอดสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว (สำนักงานส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์, 2566) โดยเฉพาะภาพยนตร์ที่มีบทบาทในการเผยแพร่วัฒนธรรมและกระตุ้นการท่องเที่ยวตามรอยสถานที่ถ่ายทำ

ด้านโอกาสในการพัฒนา อีวินท์ สุพทุธิกุล (2567) เห็นว่าไทยมีจุดแข็งจากความโดดเด่นทางวัฒนธรรม ภาพลักษณ์ความเป็นมิตร ความเปิดกว้างทางสังคม และพลังสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ ซึ่งสามารถยกระดับซอฟต์แวร์สู่ระดับสากลได้

อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนนโยบายซอฟต์แวร์จำเป็นต้องมีความชัดเจนด้านเป้าหมาย กลไก และการประเมินผล โดยสามารถประยุกต์กรอบการประเมินของ OECD (2021) ที่เน้น 5 มิติสำคัญ ได้แก่ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ผลกระทบ และความยั่งยืน เพื่อให้การดำเนินนโยบายก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ สังคม และภาพลักษณ์ประเทศอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

โดยสรุป ซอฟต์แวร์คือการใช้อิทธิพลผ่านคุณค่าและวัฒนธรรมเพื่อสร้างความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยการออกแบบเชิงระบบ การบูรณาการหลายภาคส่วน และการประเมินผลอย่างรอบด้าน (Nye, 2004; OECD, 2021)

แนวคิดเกี่ยวกับกีฬามวยไทย

มวยไทย 5 สาย หรือ “The Five Schools of Muay Thai” สะท้อนพัฒนาการของศิลปะการต่อสู้ไทยที่หลอมรวมกับบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละภูมิภาค จนเกิดอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่โดดเด่น คำกล่าวที่ว่า “หมัดหนักโคราช ฉลาดลพบุรี ท่าดีไชยา ไวกว่าท่าเสา” จึงมิใช่เพียงถ้อยคำเชิงเปรียบเปรย หากแต่เป็นการสรุปคุณลักษณะสำคัญของแต่ละสายมวยได้อย่างชัดเจน (กระทรวงวัฒนธรรม, 2555) ได้แก่ **สายแรก** คือ มวยโคราช หรือ นครราชสีมา ซึ่งมีรากฐานยาวนานตั้งแต่สมัยอยุธยาถึงรัตนโกสินทร์

ด้วยความเป็นเมืองหน้าด่าน ทำให้ศิลปะการต่อสู้พัฒนาไปในเชิงแข็งแกร่ง ดุดัน และหนักหน่วง จุดเด่นสำคัญคือการเตะเหวี่ยงรุนแรงที่เรียกว่า “เตะคอขาด” และหมัดวงกว้างทรงพลังหรือ “หมัดเหวี่ยงควาย” การคาดเชือกตั้งแต่หมัดถึงศอกเป็นเอกลักษณ์สำคัญ สะท้อนลักษณะมวยที่เน้นพลังทำลายสูง **สายที่สอง** มวยลพบุรี หรือ ลพบุรี เจริญรุ่งเรืองในสมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และ พระเจ้าเสือ มีลักษณะเด่นด้านความฉลาดว่องไว และเทคนิคชั้นเชิงสูง เน้นการใช้หมัดตรงที่แม่นยำ ออกหมัดรวดเร็วแบบหางยี่หมัด สามารถหลบหลีกและแหวกแนวป้องกันของคู่ต่อสู้ได้ดี เป็นมวยที่ได้รับการขนานนามว่าหมัดแม่นยำ อีกทั้งมีเอกลักษณ์ด้านการพันมือครึ่งแขนและพันข้อเท้า ซึ่งพบเฉพาะในสายนี้ **สายที่สาม** มวยไชยา จากอำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี มีความเกี่ยวข้องกับพ่อท่านมาแห่งวัดทุ่งจับช้าง เป็นมวยที่โดดเด่นด้านการป้องกันตัวอย่างรัดกุม ใช้หลัก “ป้องกัน ปิด ปิด เปิด” ควบคู่กับการโต้กลับที่แม่นยำ จุดเด่นคือการเหวี่ยงแข้งพร้อมสะบัดศีรษะหลบหมัดในจังหวะเดียวกัน มีระบบท่าครู การย่างสามชุก การไหว้ครู และกระบวนท่าที่เป็นแบบแผนชัดเจน ถือเป็นมวยที่ผสมผสานศิลปะการป้องกันและรุกได้อย่างสมดุล **สายที่สี่** มวยท่าเสา และ มวยพระยาพิชัยดาบหัก จากจังหวัด อุตรดิตถ์ มีจุดเด่นด้านความรวดเร็วและความยืดหยุ่น มวยท่าเสามีการจรดมวยกว้าง เอนน้ำหนักไปด้านหลัง เตะได้ไกล รวดเร็ว และใช้ศอกเฉียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนมวยพระยาพิชัยดาบหักได้รับอิทธิพลจากทั้งมวยไทย มวยจีน และดาบไทย จึงมีลักษณะทั้งมวยอ่อนและมวยแข็ง รู้จักจังหวะรุก-รับ และเน้นทำลายจุดแข็งของคู่ต่อสู้ก่อนเผด็จศึก และ**สายที่ห้า** มวยไทยสายพลศึกษา เกิดจากการบูรณาการเข้าสู่ระบบการศึกษาไทย พัฒนาจากมวยอาชีพสู่มวยสมัครเล่นและกีฬาเชิงสถาบัน มีการเปลี่ยนจากคาดเชือกมาใช้นวมในปี พ.ศ. 2472 เน้นความเร็ว จังหวะเข้า-ออก และการพัฒนาเป็นกิจกรรมออกกำลังกายสมัยใหม่

กล่าวสรุปได้ว่า มวยไทยทั้ง 5 สายมิได้เป็นเพียงรูปแบบการต่อสู้ที่แตกต่างกันเชิงเทคนิค หากแต่เป็นภาพสะท้อนของบริบททางสังคม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาคที่หล่อหลอมกระบวนท่า แนวคิด และจิตวิญญาณนักสู้ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตน ความหลากหลายด้านพลัง ความชำนาญเชิงชั้นเชิง ความรวดเร็ว ความรัดกุมในการป้องกัน ตลอดจนการพัฒนาเข้าสู่ระบบการศึกษา ล้วนสะท้อนความสามารถของสังคมไทยในการปรับตัวและสืบทอดองค์ความรู้ ทำให้มวยไทยคงคุณค่าในฐานะมรดกภูมิปัญญาที่มีชีวิตและพร้อมต่อยอดสู่เวทีสากลอย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาซอฟต์แวร์และการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐโดยใช้อิทธิพลของกีฬามวยไทย เพื่อศึกษามุมมอง ข้อคิดเห็น และความต้องการของกีฬามวยไทยให้เป็นซอฟต์แวร์ เพื่อการพัฒนาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม และศึกษาแนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการใช้อิทธิพลของมวยไทยสู่ความเป็นซอฟต์แวร์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน มีสาระโดยสรุปในวิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหา โดยศึกษาข้อมูลจากแหล่งในพื้นที่ศึกษา และเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ การสืบค้นจากสารสนเทศและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเสนอแนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการใช้อิทธิพลของมวยไทยสู่ความเป็นซอฟต์แวร์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน

2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน ด้วยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face- to-Face) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Selection Interview)

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับซอฟต์แวร์และการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐและวัฒนธรรมมวยไทย ได้แก่ 1) หัวหน้าค่ายมวย 2) ผู้จัดการค่ายมวย 3) ผู้จัดการรายการชกมวย 4) นักมวยไทยอาชีพเป็นชาวไทย 5) นักมวยไทยอาชีพเป็นชาวต่างชาติ 6) ผู้แทน กระทรวงวัฒนธรรม และ 7) ผู้แทน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 7 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เลือกแบบเจาะจง เพื่อเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นศึกษา และเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เปิดโอกาสให้สะท้อนมุมมองเชิงลึกเกี่ยวกับซอฟต์แวร์มวยไทย วิธีดังกล่าวช่วยให้ข้อมูลมีความลุ่มลึก หลากหลาย และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยอย่างเป็นระบบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์จำนวน 7 ชุดตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลด้วย 2 วิธีหลัก ได้แก่

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากตำรา งานวิจัย วารสาร รายงานประชุม เอกสารทางวิชาการ และแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ เพื่อวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการผลักดันมวยไทยสู่ซอฟต์แวร์อย่างยั่งยืน

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง คำถามปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงประเด็นและเชิงลึก โดยดำเนินการตามขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม ศึกษาข้อมูล ผู้ให้สัมภาษณ์ การนัดหมายและชี้แจงวัตถุประสงค์ การสัมภาษณ์พร้อมบันทึกข้อมูล และการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ว่าจะเป็นจากการจดบันทึกการสัมภาษณ์ หรือข้อมูลที่ทำการบินที่เสี่ยงไว้ นำทั้งหมดนี้มาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยจะต้องทำการแยกข้อมูลออกเป็นแต่ละประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นต่าง ๆ แล้วให้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างนั้น มาเปรียบเทียบกับคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความเหมือนและแตกต่างกันไปในแนวทางเดียวกันหรือไม่ ก่อนที่จะนำข้อมูลนั้น ๆ มาทำการวิเคราะห์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นต่าง ๆ แล้วจึงนำข้อมูลนั้นมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่มีความเกี่ยวข้อง คือ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ทราบถึงความเหมือนและแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนที่จะนำข้อมูลนั้น ๆ มาทำการวิเคราะห์

4. นำข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบแล้วนั้น มาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลรวมกัน เพื่อทำบทสรุปผลการวิจัยจากมุมมองข้อคิดเห็นและความต้องการของกีฬามวยไทยให้เป็นซอฟต์แวร์และการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐ โดยใช้อิทธิพลของกีฬามวยไทย และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการใช้อิทธิพลของมวยไทยสู่ความเป็นซอฟต์แวร์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน โดยผู้วิจัยจะทำการนำเสนอบทสรุปผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษามุมมอง ข้อคิดเห็น และความต้องการของกีฬามวยไทยให้เป็นซอฟต์แวร์ เพื่อการพัฒนาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ผลการศึกษามุมมอง ข้อคิดเห็น และความต้องการเกี่ยวกับการ

ผลักดันกีฬามวยไทยให้เป็นซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) เพื่อพัฒนาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม สะท้อนให้เห็นฉันทามติร่วมกันของผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 คนว่า มวยไทย เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพสูง ในการสร้างอิทธิพลเชิงบวกในระดับนานาชาติ โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจบังคับ หากแต่ใช้เสน่ห์ของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทยเป็นแรงดึงดูดให้เกิดความนิยมและความศรัทธาจากชาวต่างชาติ

มิติความหมายของซอฟต์พาวเวอร์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เข้าใจตรงกันว่าเป็นการใช้อัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรม กีฬา และภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ เพื่อสร้างแรงดึงดูดและการยอมรับในเวทีโลก มวยไทยจึงไม่ใช่ เพียงกีฬาเพื่อการแข่งขัน แต่เป็นศาสตร์ที่หลอมรวมพิธีไหว้ครู ดนตรีปี่พาทย์ คุณค่าความเคารพครู วินัย และ จิตวิญญาณนักสู้ อันสะท้อนรากเหง้าทางวัฒนธรรมไทยอย่างลึกซึ้ง หากได้รับการสนับสนุนเชิงระบบ จะ สามารถสร้างรายได้ให้ค่ายมวย ชุมชน ธุรกิจท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง พร้อมทั้งยกระดับ ภาพลักษณ์ประเทศไทยในฐานะแหล่งเรียนรู้ศิลปะการต่อสู้ระดับโลก

สำหรับทิศทางซอฟต์พาวเวอร์ของประเทศไทย ผู้ให้ข้อมูลเสนอว่าควรมุ่งเน้นทุนทางวัฒนธรรมที่มี เอกลักษณ์ชัดเจน เช่น มวยไทย อาหารไทย และประเพณีท้องถิ่น โดยเฉพาะมวยไทยซึ่งเชื่อมโยงได้ทั้งกีฬา การท่องเที่ยว สุขภาพ และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งนี้ การพัฒนาต้องสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์คุณค่า ดั้งเดิมกับการต่อยอดเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดการบิดเบือนอัตลักษณ์

ในเชิงนโยบาย ภาครัฐควรมีบทบาทกำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาว จัดทำมาตรฐานกลางด้านความปลอดภัย คุณภาพการฝึก และจริยธรรมวิชาชีพ สนับสนุนงบประมาณพัฒนาครูมวย โครงสร้างพื้นฐาน สวัสดิการนักกีฬา และ ระบบรับรองคุณภาพ ขณะที่ภาคเอกชนควรทำการตลาดเชิงสร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรมดิจิทัล ผลิตรายการคุณภาพ และเชื่อมโยงมวยไทยกับธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม บริษัททัวร์ และแพลตฟอร์มออนไลน์ ความร่วมมือเชิงบูรณาการ จะช่วยเพิ่มรายได้จากการแข่งขัน ลิขสิทธิ์ การฝึกอบรม และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ด้านศิลปวัฒนธรรม แนวทางสำคัญคือการรักษารากเหง้า เช่น พิธีไหว้ครู การแต่งกาย และดนตรี ควบคู่ กับการสื่อสารหลายภาษาและการจัดกิจกรรมระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานสากล เพื่อถ่ายทอดคุณค่ามวยไทยสู่ผู้ชม ทั่วโลกอย่างมืออาชีพ

ด้านการป้องกันตัว ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าควรพัฒนาหลักสูตรมาตรฐานที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย เน้นวินัย การควบคุมตนเอง และความปลอดภัย พร้อมระบบรับรองครูผู้สอนและประกันอุบัติเหตุ แนวทางดังกล่าวไม่เพียง สร้างรายได้จากคอร์สฝึก แต่ยังเสริมสร้างทักษะชีวิต ลดความรุนแรง และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

ด้านการสร้างอาชีพ ควรมองมวยไทยในฐานะห่วงโซ่อุตสาหกรรม ตั้งแต่นักกีฬา ครูผู้ฝึก ผู้ตัดสิน นัก กายภาพ ผู้จัดการแข่งขัน ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการอุปกรณ์กีฬา ภาครัฐสามารถสนับสนุนหลักสูตรรับรอง วิชาชีพ กองทุนพัฒนาทักษะ และสิทธิประโยชน์ทางภาษี ส่วนเอกชนขยายตลาดผ่านคอร์สออนไลน์และเครือข่าย นานาชาติ เพื่อสร้างรายได้หมุนเวียนและลดการย้ายถิ่นแรงงาน

ด้านการท่องเที่ยว ควรพัฒนาแพ็คเกจประสบการณ์เชิงวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงค่ายมวย สนามแข่งขัน และ กิจกรรมในชุมชน พร้อมระบบจองออนไลน์และข้อมูลหลายภาษา เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพ และกระจาย รายได้สู่ท้องถิ่น

ด้านเครือข่ายมวยไทย ควรสร้างฐานข้อมูลกลาง ระบบรับรองมาตรฐาน และเวทีแลกเปลี่ยนทั้งในและ ต่างประเทศ เพื่อเสริมความร่วมมือระหว่างค่ายมวย สมาคม ผู้จัดการแข่งขัน และผู้สนับสนุน หากเครือข่ายมี ความเข้มแข็งและดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จะทำให้มวยไทยเติบโตอย่างมั่นคงในฐานะซอฟต์พาวเวอร์ที่สร้าง ทั้งมูลค่าเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมอย่างยั่งยืน

2. ผลการศึกษาแนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการใช้อิทธิพลของมวยไทยสู่ความเป็น ซอฟต์พาวเวอร์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน ผลการศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการใช้

อิทธิพลของ มวยไทย สู่ความเป็นซอฟต์แวร์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน สะท้อนฉันทามติร่วมกันของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 7 คนว่า การผลักดันมวยไทยจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ บูรณาการ และต่อเนื่องในระดับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีทั้งมิติด้านมาตรฐาน คุณภาพชีวิต การตลาด นวัตกรรม และการท่องเที่ยวควบคู่กัน ดังนี้

2.1 ควรยกระดับมาตรฐานค่ายมวยทั่วประเทศให้มีระบบรับรองเดียวกัน ทั้งด้านความปลอดภัย คุณภาพครูผู้สอน จริยธรรมวิชาชีพ และมาตรฐานการแข่งขัน ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเชื่อมโยง นักกีฬา ค่ายมวย ภาควิชาการศึกษาศึกษา และภาคการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและความโปร่งใส โดยภาครัฐควรกำหนดแผนแม่บทที่มีตัวชี้วัดผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจและสังคมอย่างชัดเจน

2.2 ควรสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและกองทุนพัฒนาคูมวย รวมถึงสวัสดิการนักกีฬา เช่น ประกันสุขภาพ กองทุนออมทรัพย์ และการศึกษาควบคู่การฝึกซ้อม เพื่อสร้างความมั่นคงในระยะยาว นักมวยที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะสามารถทำหน้าที่เป็นทูตวัฒนธรรม ถ่ายทอดคุณค่าและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศสู่เวทีนานาชาติ

2.3 ควรส่งเสริมการตลาดเชิงสร้างสรรค์และดิจิทัล โดยภาคเอกชนสามารถลงทุนด้านการผลิตสื่อ การถ่ายทอดสด และการสร้างแบรนด์ในระดับสากล พร้อมเชื่อมโยงพันธมิตรกับโรงแรม บริษัททัวร์ และแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อขยายตลาดโลก ควบคู่กับมาตรการจูงใจทางภาษีและการสนับสนุนเงินทุนสำหรับค่ายมวยที่พัฒนาหลักสูตรมาตรฐานสากล

2.4 ควรยืนยันความถูกต้องทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยกำหนดมาตรฐานกลางด้านพิธีกรรมไหว้ครู ดนตรี และเครื่องแต่งกาย เพื่อป้องกันการบิดเบือนอัตลักษณ์ พร้อมสนับสนุนงานวิจัยและหลักสูตรมวยไทยทั้งในและต่างประเทศ

2.5 ควรพัฒนามวยไทยในฐานะสินทรัพย์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบครบวงจร สร้างเส้นทางท่องเที่ยว “เรียนมวยไทย-ท่องเที่ยววัฒนธรรม” พร้อมยกระดับความปลอดภัยและบริการให้เป็นสากล และจัดตั้งกองทุนสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อกระจายรายได้สู่ชุมชน

ดังนั้น หากทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างบูรณาการ มวยไทยจะสามารถพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สร้างงาน สร้างรายได้ และเสริมสร้างภาพลักษณ์ประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนในระยะยาว

อภิปรายผล

จากผลการสัมภาษณ์สะท้อนความเข้าใจร่วมกันว่า ซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) คือ พลังอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่สร้างแรงดึงดูดและการยอมรับโดยไม่ใช้การบังคับ แต่ขับเคลื่อนด้วยคุณค่า อัตลักษณ์ และภาพลักษณ์ที่ดี โดยมวยไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นซอฟต์แวร์ที่โดดเด่นของไทย เพราะเป็นทั้งศิลปะการต่อสู้ มรดกวัฒนธรรม และกิจกรรมเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกีฬา การท่องเที่ยว การศึกษา และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ในมิติการพัฒนา ควรมุ่งใช้ทุนวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ชัดเจน สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการต่อยอดเชิงเศรษฐกิจ ภาครัฐควรกำหนดยุทธศาสตร์และบูรณาการหน่วยงานอย่างเป็นระบบ พร้อมสนับสนุนงบประมาณและมาตรฐานที่เหมาะสม ขณะที่ภาคเอกชนควรพัฒนาการตลาดและแพลตฟอร์มดิจิทัลด้านศิลปวัฒนธรรมควรรักษาพิธีกรรมและองค์ความรู้ดั้งเดิม ควบคู่การสื่อสารสมัยใหม่ ด้านการป้องกันตัวควรพัฒนาหลักสูตรที่ปลอดภัยและสร้างภาพลักษณ์เชิงบวก ด้านอาชีพควรพัฒนาเป็นห่วงโซ่อุตสาหกรรมครบวงจร ส่วนการท่องเที่ยวควรจัดประสบการณ์เชื่อมโยงชุมชนและมาตรฐานบริการ สุดท้าย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศจะช่วยเสริมความเข้มแข็ง ทำให้มวยไทยเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ประเทศอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ พบลาภ และสุดเฉลิม ศัสตราภักดิ์ (2567) พบว่า นโยบายซอฟต์แวร์ คือ วิถีชีวิตควบคู่กับสายน้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกีฬาพื้นบ้าน คือ โล่กระทะ จากการบริหารเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย การค้นหาประเด็น การพัฒนาทักษะ การเชื่อมโยงโอกาสทางธุรกิจ และการพัฒนาย่านสร้างสรรค์ สามารถกำหนด

วิสัยทัศน์ได้ว่าชุมชนบ้านคลองแคเป็น "ชุมชนแห่งการอนุรักษ์ วัฒนธรรม วิถีอารา" และการบริหารเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และกีฬาพื้นบ้านตามนโยบายซอฟต์แวร์ พบว่าสามารถสร้างสรรค์เนื้อหาเพื่อเพิ่มมูลค่าจากทรัพยากรและวัฒนธรรมดั้งเดิม การพัฒนาทักษะนำมาต่อยอด ผสมผสานกับสวนน้ำของกลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวชุมชนบ้านคลองแคได้ในระดับชุมชน ทั้งนี้กิจกรรมที่เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งดึงดูดเพื่อการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน รวมถึงด้านการเข้าถึง และสิ่งแวดล้อมความสะดวกที่ได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

และยังสอดคล้องกับงานวิจัย เชนนิจ มาลาเว (2567) พบว่า สังคมไทยยังไม่มีความเข้าใจที่เพียงพอเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานและขาดการร่วมมือกับภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีโอกาสในการพัฒนาซอฟต์แวร์ให้เป็นที่รู้จักในเวทีโลก ด้วยการที่ประเทศไทยมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีเสน่ห์และมีคุณค่า คนไทยเป็นคนที่มีมารยาดีและเป็นมิตร สังคมไทยเป็นสังคมที่ยอมรับความหลากหลายทางเพศ และมีคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะในการสื่อสารและมีเสน่ห์ในการนำเสนออย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น เพื่อสร้างโอกาสที่ยั่งยืนให้กับซอฟต์แวร์ไทยในการเติบโตสู่สากล ทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันและปรับปรุง โดยผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) หน่วยงานที่มีอำนาจ ควรทำการทบทวน หรือศึกษาอย่างละเอียดเกี่ยวกับซอฟต์แวร์และจัดการอบรมให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงานระยะยาวเพื่อดูแลและรับผิดชอบซอฟต์แวร์ไทย 3) ควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญมาจากทุกภาคส่วนเพื่อร่วมให้ความคิดและสนับสนุนในการผลักดันซอฟต์แวร์ไทย 4) ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของหน่วยงานที่ดูแลเรื่องซอฟต์แวร์ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจ และสามารถเข้าถึงการสนับสนุนช่วยเหลือของรัฐบาล 5) รัฐบาลควรเริ่มต้นด้วยโครงการที่มีนโยบายต้นแบบโดยการเลือกทรัพยากรวัฒนธรรมไทยที่มีศักยภาพที่สุดและวางแผนการสื่อสารอย่างชัดเจนเพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้าใจลึกซึ้งเพิ่มเติม 6) ควรมีการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) รวมถึงสื่อใหม่ (New media) เข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์และเผยแพร่คอนเทนต์เกี่ยวกับซอฟต์แวร์ และ 7) ควรมีวิธีการประเมินผลโครงการพัฒนาซอฟต์แวร์อย่างเป็นรูปธรรมและแม่นยำ

จากผลการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการผลักดันมวยไทยสู่ความเป็นซอฟต์แวร์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างบูรณาการในทุกมิติ ทั้งด้านมาตรฐาน การบริหารจัดการ สวัสดิการบุคลากร การตลาด และการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรม โดยประการแรก ควรยกระดับมาตรฐานค่ายมวยและการแข่งขันให้เป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ มีการรับรองคุณภาพ ความปลอดภัย และจริยธรรมวิชาชีพ พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลางเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประการที่สอง ควรกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทที่ชัดเจน บูรณาการกระทรวงด้านวัฒนธรรม กีฬา การท่องเที่ยว และการศึกษา พร้อมกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม รวมถึงมาตรการจูงใจทางภาษีและกองทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน งานวิจัย และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตนักมวย ทั้งด้านสวัสดิการ การศึกษา และเส้นทางอาชีพหลังเลิกชก เพื่อสร้างความมั่นคงในระยะยาว ควบคู่กับการเปิดกว้างในระดับนานาชาติ ผ่านระบบข้อมูลหลายภาษา โครงการแลกเปลี่ยน และมาตรฐานสากลที่สร้างความเชื่อมั่น ขณะเดียวกันต้องรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เช่น พิธีกรรมและองค์ความรู้ดั้งเดิม เพื่อเพิ่มมูลค่าทางวัฒนธรรมบนเวทีโลก และในมิติการท่องเที่ยว ควรพัฒนาเส้นทางและแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงมวยไทย เชื่อมโยงค่ายมวย สนามแข่งขัน และชุมชนท้องถิ่น พร้อมส่งเสริมการตลาดดิจิทัลและการจัดการแข่งขันระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง โดยสรุป ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน คือกลไกสำคัญที่จะทำให้มวยไทยเติบโตเป็นอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สร้างงาน สร้างรายได้ และเสริมสร้างภาพลักษณ์ประเทศได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัย ธัญลักษณ์ หงส์โต, ธีระวัฒน์ จันทิก และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2566) พบว่า แนวโน้มของ

องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยในประเด็นแนวทางการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการคุณภาพมาตรฐานของค่ายมวยไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย (FS2PHE) ได้แก่ 1) ด้านการจัดการทางการเงิน มี 2 องค์ประกอบย่อยคือ การวางแผนทางการเงินของค่ายมวย และการจัดการผลประโยชน์ของนักมวย 2) ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มี 3 องค์ประกอบย่อยคือ ลักษณะอาคารและการสุขาภิบาล อุปกรณ์เฉพาะค่ายมวยและอุปกรณ์เสริม 3) ด้านความสามารถเชิงกลยุทธ์และความเป็นผู้นำ มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ การจัดทำ กลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 4) ด้านการบริการมี 2 องค์ประกอบย่อย คือ บริการหลักสูตร และการให้บริการ 5) ด้านบุคลากรประจำค่ายมวยไทยมี 2 องค์ประกอบย่อย คือ หัวหน้าค่าย/ผู้จัดการค่ายมวย และผู้ฝึกสอน/ ครูมวย 6) ด้านคุณธรรมจริยธรรม มี 2 องค์ประกอบย่อยคือ ระดับค่ายมวยและระดับบุคคล 7) ด้านการยศาศาสตร์ มี 2 องค์ประกอบย่อยคือความพร้อมมาตรการฉุกเฉิน และอุปกรณ์ปฐมพยาบาล

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นปภัสร ชูสุวรรณ (2560) พบว่า มวยไทยเป็นรูปแบบการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ดีมาก ทำให้เกิดอาชีพในวงกว้าง สมควรจัดคู่ชกอย่างมีความเสมอภาค และควรจัดมวยที่ชกที่สร้างความสนุก เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และอยากให้มีการสร้างโรงเรียนของการจัดมวย (โปรโมเตอร์) เพื่อเพิ่มมูลค่านักมวย มีเงินเดือนจากรัฐบาล ในเรื่องของ การตัดสินยอมให้ มีระบบที่สากลมากขึ้น และสามารถอธิบายให้ชาวต่างชาติที่รับชมได้เข้าใจ ในรายการมวยแต่ละรายการควรมีนักมวยต่างชาติร่วมชก เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเชียร์เพื่อนร่วมชาติแข่งขัน และรัฐบาลควรให้การสนับสนุนกีฬามวยไทย เพื่อให้มวยไทยเป็นที่รู้จักมากขึ้นกว่าเดิม จากการตอบแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผลการศึกษา พบว่า แรงจูงใจทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ แรงดึงดูด (Pull Factors) และแรงผลัก (Push Factors) ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมาชมมวยไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประสมการตลาดทางด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านลักษณะทางกายภาพ ไม่มีอิทธิพลต่อความต้องการมาชมมวยไทย ส่วนด้านการส่งเสริมการตลาด มีอิทธิพลต่อความต้องการมาชมมวยไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญทางด้านการส่งเสริมการตลาดมากที่สุด ได้แก่ การสร้างสิ่งจูงใจพิเศษ เพื่อดึงดูดให้เกิดการอยากมาชม การโฆษณา หรือการประชาสัมพันธ์ที่สร้างภาพลักษณ์ให้กับมวยไทย และสร้างแรงดึงดูดให้กับนักท่องเที่ยว เนื่องจากมวยไทยเป็นส่วนหนึ่งในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเลือกชมในส่วนของวัฒนธรรมไทยให้ครบตามความต้องการของแต่ละคน ดังนั้นการมาชมมวยไทยจึงไม่ใช่ปัจจัยหลัก ทำให้ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการมาท่องเที่ยวเมืองไทย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ามวยไทยมีศักยภาพสูงในการเป็นทุนทางวัฒนธรรมและทุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ไม่ได้มีหน้าที่เพียงแค่ศิลปะการต่อสู้หรือกีฬาเพื่อการแข่งขันเท่านั้น แต่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างแรงดึงดูด (Attraction) ในระดับสากลโดยปราศจากการบังคับ โดยองค์ความรู้ที่ค้นพบประกอบด้วยมิติสำคัญ 4 ประการที่เป็น Soft Power ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสู่สังคมระดับสากล ที่แสดงในภาพที่ 1

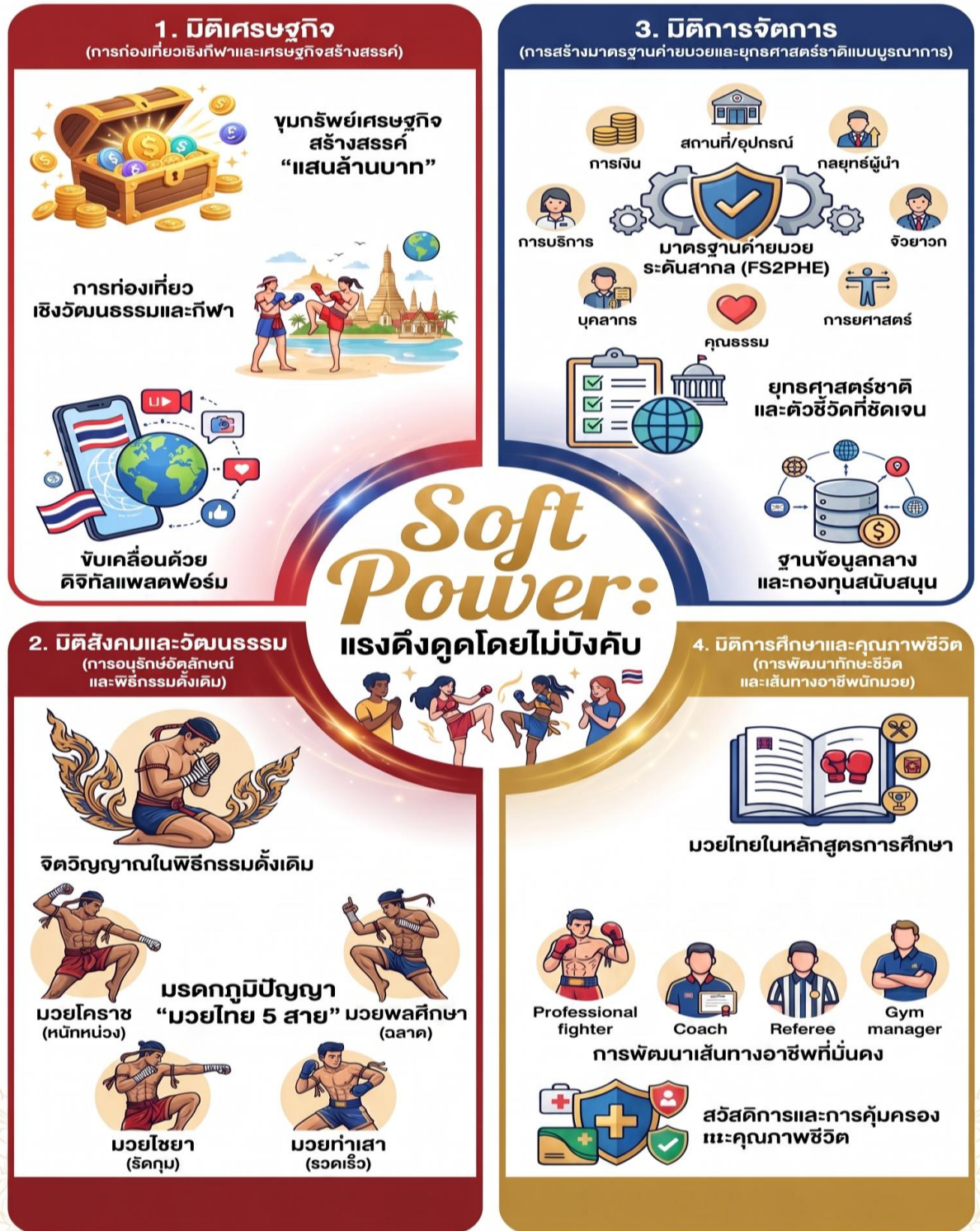
1. การบูรณาการเชิงกลยุทธ์แบบองค์รวม ความสำเร็จของมวยไทยในฐานะซอฟต์แวร์ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน อย่างเป็นระบบ โดยต้องสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์อัตลักษณ์ดั้งเดิม เช่น พิธีไหว้ครู ดนตรีปี่พาทย์ กับการต่อยอดเชิงพาณิชย์และดิจิทัล เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

2. การยกระดับมาตรฐานสู่สากล (Standardization) งานวิจัยค้นพบความจำเป็นในการสร้างมาตรฐานกลางระดับชาติที่ครอบคลุมทั้งมาตรฐานค่ายมวย คุณภาพครูผู้สอน จริยธรรมวิชาชีพ และความปลอดภัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสให้กับทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

3. ห่วงโซ่คุณค่าทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มวยไทยสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้ผ่านการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) และการตลาดดิจิทัล โดยการสร้างเส้นทางท่องเที่ยว "เรียนมวยไทย-ท่องเที่ยววัฒนธรรม" เพื่อกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและทุนมนุษย์ องค์ความรู้ใหม่เน้นย้ำถึงการมองมวยไทยในฐานะเครื่องมือพัฒนาสังคม ผ่านการบรรจุในหลักสูตรการศึกษาเพื่อปลูกฝังวินัย และการสร้างความมั่นคงในอาชีพให้นักมวยหลังเลิกชก เพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็น "ทูตวัฒนธรรม" ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว

ภาพที่ 1 มวยไทย Soft Power ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสู่สังคมระดับสากล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ภาครัฐควรกำหนดยุทธศาสตร์ระดับชาติที่ชัดเจน โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านวัฒนธรรม กีฬา การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จร่วมกัน ทั้งนี้ควรกำหนดมาตรฐานกลางด้านคุณภาพการฝึก ความปลอดภัย การจัดการแข่งขัน และการรับรองครูผู้สอน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระดับสากล และรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมควบคู่กับการเติบโตทางเศรษฐกิจ

2. ควรจัดทำระบบรับรองมาตรฐานค่ายมวย ครูมวย ผู้ตัดสิน และผู้จัดการแข่งขัน โดยมีฐานข้อมูลกลางที่โปร่งใสและเข้าถึงได้หลายภาษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ชาวไทยและต่างชาติ ควบคู่กับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทั้งด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรม และจริยธรรมวิชาชีพ อันจะช่วยยกระดับภาพลักษณ์มวยไทยในฐานะศาสตร์แห่งวินัยและคุณค่าทางวัฒนธรรม

3. ควรส่งเสริมการออกแบบโปรแกรมท่องเที่ยวที่ผสมผสานการฝึกมวยไทยกับการเรียนรู้วิถีไหว้ครู ดนตรี และวิถีชีวิตค่ายมวย รวมถึงเชื่อมโยงกับโรงแรม บริษัททัวร์ และชุมชนท้องถิ่น เพื่อกระจายรายได้สู่พื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ตลอดจนสนับสนุนการจัดอีเวนต์ระดับนานาชาติที่มีมาตรฐาน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้ชมจากทั่วโลก

4. ควรผลักดันหลักสูตรมวยไทยด้านการป้องกันตัวในสถานศึกษาและชุมชน โดยเน้นความปลอดภัย วินัย และการควบคุมตนเอง มากกว่าความรุนแรง พร้อมทั้งจัดอบรมครูผู้สอนให้มีใบรับรองมาตรฐาน การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ ลดปัญหาความรุนแรงในสังคม และสร้างโอกาสทางอาชีพในสายการสอนทั้งในและต่างประเทศ

5. ควรพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างค่ายมวย สมาคมกีฬา ผู้จัดการแข่งขัน สื่อ และผู้สนับสนุน โดยมีแพลตฟอร์มกลางสำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และโอกาสทางธุรกิจ ตลอดจนจัดเวทีประชุมหรือเทศกาลมวยไทยระดับภูมิภาคและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายที่เข้มแข็งจะช่วยเพิ่มโอกาสการแข่งขัน สร้างงาน กระจายรายได้ และยกระดับประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางมวยไทยของโลกอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจากมุมมองผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติ ผู้ประกอบการค่ายมวย นักกีฬา และชุมชนท้องถิ่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) อันจะช่วยยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านมาตรฐาน การท่องเที่ยว เครือข่าย และผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของมวยไทย อย่างเป็นระบบ

2. ควรมีการวิจัยเชิงเศรษฐศาสตร์เพื่อวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจของมวยไทย ทั้งในด้านรายได้จากการท่องเที่ยว การจัดการแข่งขัน ลิขสิทธิ์ถ่ายทอดสด และธุรกิจเกี่ยวเนื่อง รวมถึงการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ของอุตสาหกรรมมวยไทยในระดับจังหวัดหรือเมืองท่องเที่ยวหลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับกำหนดนโยบายที่แม่นยำและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. งานวิจัยในอนาคตควรศึกษากรณีเปรียบเทียบกับประเทศที่ประสบความสำเร็จในการใช้กีฬาพื้นถิ่นเป็นซอฟต์แวร์ เช่น การสร้างแบรนด์กีฬาและการจัดการแข่งขันระดับโลก เพื่อนำบทเรียนมาประยุกต์ใช้กับบริบทของมวยไทย ทั้งในมิติการบริหารจัดการ การตลาดระหว่างประเทศ และการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

4. ควรมีการวิจัยเชิงติดตาม (Longitudinal Study) เพื่อประเมินผลกระทบของการผลักดันมวยไทยเป็นซอฟต์แวร์ต่อคุณภาพชีวิตเยาวชน การสร้างอาชีพ ความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ไทย และการรับรู้ภาพลักษณ์ประเทศไทยในสายตานานาชาติ การศึกษาในระยะยาวจะช่วยสะท้อนทั้งผลดีและข้อควรระวัง เพื่อให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างสมดุลและยั่งยืนในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2555). *เกณฑ์การคัดเลือกมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2567). *แผนกลยุทธ์ซอฟต์แวร์แห่งชาติ เพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงแห่งชาติด้านกีฬามวยไทย*. คณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาแผนกลยุทธ์ซอฟต์แวร์ ด้านกีฬา ศิลปะการต่อสู้ การท่องเที่ยว. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- เขมนิจ มาลาเว. (2567). ซอฟต์แวร์ไทย:ความเข้าใจ อุปสรรค และโอกาสการพัฒนาในเวทีโลก. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 6(1), 141-158.
- ณดา จันทร์สม. (2567). *ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นซอฟต์แวร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้น 1 ตุลาคม 2567, จาก <https://nida.ac.th/economy-into-soft-power-for-sustainable-development/>
- ธัญลักษณ์ หงส์โต, อีระวัฒน์ จันทิก และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2566). แนวทางการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการคุณภาพมาตรฐานของค่ายมวยไทย. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 12(3), 315-333.
- ธีรินทร์ สุพุทธิกุล. (2567). *Soft power ที่คุณฝันถึงและข้อคำนึงบางประการ*. สืบค้นจาก <https://www.the101.world/soft-power-misconceptions/>
- นปภัสร ชูสุวรรณ. (2560). ปัจจัยด้านการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมาชมมวยไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. *วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.) สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นพรัตน์ พบลาก และสุดเฉลิม ศัสตราภักษ์. (2567). นโยบายซอฟต์แวร์: การบริหารเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านคลองแค จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 18(2), 139-154.
- สำนักงานส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์. (2566). *ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย: แนวทางการขับเคลื่อน 5F (Fighting, Fashion, Food, Film, Festival)*. กระทรวงวัฒนธรรม.
- สุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์. (2565). *Soft Power อำนาจละมุน ร้อยเรื่องเมืองไทย*. สืบค้น 10 กันยายน 2567, จาก <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2565-may7>
- สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ และต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล. (2566). มวยไทย: อำนาจอ่อนที่ทรงอิทธิพล. *วารสารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์*, 2(1), 1-13.
- โสพิษา เกกิงเกียรติ และชยาพล ชมชัยยา. (2566). ช่องทางการรับรู้ของคนไทยต่อการจัดแสดง Soft Power ของรัฐบาล ในการประชุม APEC 2022. *วารสารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์*, 2(1), 15-42.
- Joseph S. Nye, Jr. (2005). *The future of Power*. United State: Public Affairs.

- Joseph S. Nye. (2004). *Soft Power the Mean to Success in World Politics*. United State: Public Affairs.
- Ministry of Education. (2008). *Basic education core curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)*. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand Limited.
- OECD. (2021). *Education at a glance 2021: OECD indicators*. OECD Publishing.
<https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>.